

Huvudman

ALINGSÅS KOMMUN
kommunstyrelsen@alingsas.se

Beslut

Datum 2026-02-06

Dnr SI 2024:4703

Sida 1 (8)

Ärendet

Tillsyn av grundskola; Sollebrunns skola 7-9 i Alingsås kommun; nu fråga om uppföljning av beslut den 17 januari 2025

Beslut

Skolinspektionen avslutar ärendet.

Om ärendet

Skolinspektionen har hösten 2024 genomfört en tillsyn av Sollebrunns skola 7-9 i Alingsås kommun. Tillsynen har omfattat bestämmelser gällande extra studietid, särskilt stöd, arbetet med frånvaro, arbetet med studiero, trygghet och arbetet mot kränkande behandling.

Skolinspektionen har den 17 januari 2025 beslutat att förelägga Alingsås kommun att senast den 23 september 2025 vidta åtgärder för att avhjälpa brister rörande särskilt stöd och åtgärdsprogram, kränkande behandling och ordningsstörande beteende. Vidare har Skolinspektionen tilldelat Alingsås kommun en anmärkning rörande att eleverna i årskurserna 7-9 inte erbjuds delta i undervisning i form av extra studietid, minst två timmar per vecka, i direkt anslutning till skoldagen.

Alingsås kommun har den 23 september 2025 inkommit med en redovisning av vidtagna åtgärder med anledning av föreläggandet och anmärkningen. Alingsås kommun har därefter inkommit med kompletterande information den 24 september, den 10 november samt den 11 december 2025. Skolinspektionen har den 11 december 2025 genomfört observationer på skolenheten. Vidare har Skolinspektionen även genomfört intervjuer med lärare, personal i elevhälsan och rektorn den 16 december 2025. Huvudmannen har getts tillfälle att yttra sig över allt material av betydelse för beslutet.

Skolinspektionen har i nu aktuellt ärende tagit ställning till om Alingsås kommun har följt föreläggandet och vidtagit åtgärder med anledning av anmärkningen samt om påtalade brister har avhjälpats.

Motivering av beslutet

Särskilt stöd och åtgärdsprogram

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

I beslut den 17 januari 2025 förelades Alingsås kommun att se till att rektorn informerar samtliga lärare och elevhälsans personal om skollagens krav kring när de ska anmäla till rektorn att en elev kan vara i behov av särskilt stöd. Rektorn skulle också se till att starta utredningar av elevers behov av särskilt stöd avseende de elever som har betyget F eller "streck" i något eller några ämnen men som förväntas bli behöriga till yrkesprogram samt efter avslutad utredning fatta beslut om åtgärdsprogram eller beslut att inte upprätta åtgärdsprogram. Vidare skulle rektorn se till att utvärdera åtgärdsprogram vid av åtgärdsprogrammet angivet utvärderingsdatum och i ett nytt åtgärdsprogram fatta beslut om eleven fortsatt är i behov av särskilt stöd eller fatta beslut om att åtgärdsprogrammet ska avslutas. Dessutom skulle rektorn se till att varje beslut om anpassad studiegång grundar sig på en utredning om särskilt stöd och innehåller en motivering utifrån rekvisitet att beslut om anpassad studiegång får fattas enbart om det särskilda stödet inte i rimlig grad på annat sätt kan anpassas efter elevens behov och förutsättningar.

Av huvudmannens redovisning samt intervjuer med lärare, elevhälsa och rektor framgår att rektorn har haft genomgångar med personalen avseende skollagens krav att anmäla till rektorn när en elev kan vara i behov av särskilt stöd. Det framgår också av redovisningen och genomförda intervjuer att alla elever som anmäls för eventuellt behov av särskilt stöd utreds samt att rektorn fattar beslut om att upprätta eller inte upprätta åtgärdsprogram. För elever med särskilt stöd vars åtgärdsprogram inte utvärderats har rektorn sett till att utvärdering av åtgärdsprogram genomförts och nya beslut om eventuellt särskilt stöd fattats. Vidare har beslut om anpassad studiegång föregåtts av en utredning och besluten innehåller numera uppgifter om i vilka ämnen och i vilken omfattning eleven ges undervisning.

Rättslig reglering

Huvudmannen ska se till att personalen som har hand om utbildningen i den verksamhet som huvudmannen har ansvar för enligt denna lag ges möjligheter till kompetensutveckling.

Huvudmannen ska se till att all personal i den verksamhet som huvudmannen har ansvar för enligt denna lag har nödvändiga insikter i de föreskrifter som gäller för skolväsendet (2 kap. 34 § skollagen).

Av skollagen framgår vidare att om det inom ramen för undervisningen eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier som minst ska uppfyllas, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen enligt 5 §, ska detta anmälas till rektorn. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. Rektorn ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Behovet av särskilt stöd ska även utredas om eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation. Samråd ska ske med elevhälsan, om det inte är uppenbart obehövligt. Om en utredning visar att en elev är i behov av särskilt stöd, ska han eller hon ges sådant stöd (3 kap. 7 § skollagen).

Ett åtgärdsprogram ska utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd. Av programmet ska behovet av särskilt stöd och hur det ska tillgodoses framgå. Av programmet ska det också framgå när åtgärderna ska följas upp och utvärderas och vem som är ansvarig för uppföljningen respektive utvärderingen. Eleven och elevens vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta när ett åtgärdsprogram utarbetas.

Åtgärdsprogrammet beslutas av rektorn. Rektorn får inte överlåta sin beslutanderätt till någon annan om beslutet innebär att särskilt stöd ska ges

1. i en annan elevgrupp eller enskilt enligt 11 §,
2. i form av distansundervisning och annan undervisning enligt 11 a §, eller
3. i form av anpassad studiegång enligt 12 §.

Om en utredning enligt 7 § visar att eleven inte behöver särskilt stöd, ska rektorn eller den som rektorn har överlåtit beslutanderätten till i stället besluta att ett åtgärdsprogram inte ska utarbetas (3 kap. 9 § skollagen). Av skollagen framgår att om det finns särskilda skäl, får ett beslut enligt 9 § för en elev i grundskolan innebära att särskilt stöd ska ges enskilt eller i annan undervisningsgrupp (särskild undervisningsgrupp) än den som eleven normalt hör till (3 kap. 11 § skollagen).

Om det särskilda stödet för en elev i grundskolan inte i rimlig grad kan anpassas efter elevens behov och förutsättningar, får ett beslut enligt 7 § innebära avvikelser från den timplan samt de ämnen och mål som annars gäller för utbildningen (anpassad studiegång). Den anpassade studiegången utformas så att eleven så långt som möjligt får förutsättningar att nå behörighet till gymnasieskolans nationella program.

Rektorn ansvarar för att en elev med anpassad studiegång får en utbildning som så långt det är möjligt är likvärdig med övrig utbildning i den aktuella skolformen. (3 kap. 12 § skollagen).

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Kränkande behandling

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

I beslut den 17 januari 2024 förelades Alingsås kommun att se till att alla lärare och annan personal som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten anmäler detta till rektorn, som i sin tur anmäler detta till huvudmannen. Huvudmannen skulle dokumentera skriftligt hur många anmälningar som kommit in under perioden 17 januari 2025 till och 9 september 2025. Huvudmannen skulle även se till att anmälningarna om kränkande behandling som huvudmannen tagit del av utreds. I de fall huvudmannens utredning utmynnat i en konstaterad kränkning, vidta adekvata åtgärder för att förhindra framtida kränkande behandling. Huvudmannen skulle redovisa uppgifter om när utredningarna påbörjats och vad de resulterat i samt vilka åtgärder som vidtagits. Vidare skulle huvudmannen inkomma med aktuell plan mot kränkande behandling för skolenheten samt se till att skolenheten har en aktuell plan mot kränkande behandling som innehåller en redogörelse för hur de planerade åtgärderna i tidigare års plan har genomförts. Huvudmannen skulle också se till att planen mot kränkande behandling för läsåret 2024/25 ses över under medverkan av eleverna vid skolenheten.

Av huvudmannens redovisning samt intervjuer med lärare, elevhälsa och rektor framgår att en genomgång av skollagens krav avseende arbetet mot kränkande behandling genomförts med lärarna. I detta har även ingått att gå igenom hur anmälan om kränkande behandling görs i skolans digitala system. Skolenhetens plan mot kränkande behandling har också reviderats och innehåller både en redogörelse för hur tidigare års planerade åtgärder genomförts och en redogörelse för årets planerade insatser. Vidare har elever, genom både klassråd och elevråd involverats i utvärdering av föregående års plan mot kränkande behandling men också i framtagandet av ny plan för innevarande läsår, 2025/26. Elever har involverats, dels genom samtal och diskussioner om kränkande behandling och planen mot kränkande behandling, dels genom att eleverna fått svara på trygghetsenkäter.

Vidare framgår av huvudmannens redovisning att 13 anmälan och utredning om kränkande behandling gjorts under perioden 17 januari 2025 till och med den 9 september 2025. I samband med besök på skolenheten

den 11 december 2025 tog inspektörerna del av antalet anmälan och utredning om kränkande behandling för perioden den 10 september 2025 till och med den 10 december 2025. Av informationen som inspektörerna mottog framgår att åtta fall av kränkande behandling anmälts på högstadiet. Enligt dokumentationen har två anmälan skett under september månad efter den 10 september 2025, fyra under oktober månad, inga anmälningar under november månad samt två anmälningar i december månad.

Lärare, elevhälsa och rektor uppger att lärare agerar i situationer när elever uttrycker sig och eller beter sig kränkande och vet när de ska anmäla kränkande behandling. Trots detta görs för få anmälningar om kränkande behandling enligt lärare och rektor. Till exempel agerar lärare när elever använder sig av rasistiska uttryck eller könsord, men om dessa tillmälen inte är riktade mot någon annan elev då anmäler några lärare inte detta som kränkande behandling. Enligt rektorn anmäler lärare oftare förekomsten av knuffar och bråk än dåligt språkbruk och kränkande uttryck. Rektorn och lärarna uppger att det kan ha förekommit fler kränkningar under perioden januari-december 2025 än vad som anmälts. Det kan bero på att vissa lärare upplever att anmälningsprocessen är tidskrävande.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår att huvudmannen ska se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan (6 kap. 8 § skollagen).

En plan mot kränkande behandling enligt 6 kap. 8 § skollagen ska upprättas, följas upp och ses över under medverkan av barnen eller eleverna vid den verksamhet som planen gäller för. Utformningen och omfattningen av barnens eller elevernas deltagande ska anpassas efter deras ålder och mognad (2 § förordningen [2006:1083] om barns och elevers deltagande i arbetet med en plan mot kränkande behandling).

En lärare, förskollärare eller annan personal som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till rektorn. En rektor som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till huvudmannen. Huvudmannen är skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring de uppgivna kränkningarna och i

förekommande fall vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden.

Första stycket första och andra meningarna ska tillämpas på motsvarande sätt om ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för trakasserier eller sexuella trakasserier på sätt som avses i diskrimineringslagen (2008:567).

För verksamhet som avses i 25 kap. och för fritidshem som inte är integrerade med en skolenhet eller förskoleenhet gäller första och andra styckena för den personal som huvudmannen utser (6 kap. 10 § skollagen).

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att huvudmannen och rektorn sett till att skolenhetens plan mot kränkande behandling reviderats och innehåller en redogörelse över genomförda och planerade insatser. Vidare har planen setts över under medverkan av eleverna. Utredningen visar också att en genomgång av skollagens krav avseende arbetet mot kränkande behandling genomförts med lärarna. Utredningen visar vidare att lärarna agerar vid en situation då kränkningar förekommer och lärarna vet när de ska anmäla kränkande behandling. Dock har det under januari-december 2025 endast skett vid 21 tillfällen. Det innebär att det kan finnas en risk att huvudmannen inte får kännedom om eller utreder alla fall av kränkande behandling som förekommer och därmed inte kan vidta tillräckliga åtgärder för att motverka förekomsten av kränkande behandling på skolenheten.

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte att Alingsås kommun brutit mot bestämmelserna när det gäller kränkande behandling. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Ordningsstörande beteende

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

I beslut den 17 januari 2025 förelades Alingsås kommun att rektorn ska säkerställa, med utgångspunkt i vad utredningen av en elev som upprepat stört ordningen visat, att åtgärder genomförs för att få eleven att ändra sitt beteende. Rektorn skulle dokumentera hur många sådana utredningar som genomförts under perioden 17 januari 2025 till och med 9 september 2025 och vilka åtgärder som genomförts.

Av huvudmannens redovisning samt intervjuer med lärare och rektor framgår att det finns elever som har ett ordningsstörande beteende. Rektor och lärare uppger att lärare har samtal med vårdnadshavare och elev. Genom dessa samtal tar lärare reda på orsakerna till beteendet och vidtar åtgärder för att beteendet ska upphöra. Lärare och rektor uppger vidare att

orsaker till beteendet och åtgärder som vidtas dokumenteras i skolans elevsystem.

Rättslig reglering

Om en elev vid upprepade tillfällen stör ordningen eller uppträtt olämpligt eller om eleven gjort sig skyldig till en allvarligare förseelse, ser rektorn till att saken utreds. Samråd sker med elevens vårdnadshavare. Om förutsättningarna för en utredning om särskilt stöd är uppfyllda, inleds en sådan utredning (5 kap. 9 § skollagen).

Rektorn ser sedan till, med utgångspunkt i vad som framkommit i utredningen av eleven som stör ordningen, uppträtt olämpligt eller gjort sig skyldig till en allvarlig förseelse, att åtgärder genomförs för att få eleven att ändra sitt beteende (5 kap. 9 och 10 §§ skollagen).

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Extra studietid

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

I beslut den 17 januari 2025 fick Alingsås en anmärkning eftersom elever i årskurserna 7-9 inte gavs möjlighet att delta i extra studietid två timmar per vecka i direkt anslutning till skoldagen.

Av huvudmannens redovisning framgår att elever numera ges möjlighet att delta i extra studietid två timmar per vecka i direkt anslutning till skoldagen.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår att eleverna i årskurs 4–9 ska erbjudas att frivilligt delta i undervisning i form av extra studietid. Erbjudandet ska omfatta minst två timmar per vecka och undervisningen ska anordnas under eller i direkt anslutning till skoldagen vid den skolenhet som eleven tillhör (10 kap. 5a § skollagen).

Med skoldag avses schemalagd undervisning, s.k. håltimmar, raster och eventuellt annat som enligt skolans bedömning ingår i elevernas skoldag. I praktiken innebär det att studietiden kan anordnas på morgonen eller på eftermiddagen i anslutning till elevernas schemalagda ordinarie

undervisning, men också under håltimmar som kan förekomma mellan schemalagda lektioner (Prop. 2021/22:111. Sid 36).

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

X Carina Vesterlind

Beslutsfattare
Signerat av: Carina Vesterlind

X Mikaeil Yousefi

Föredragande
Signerat av: Mikaeil Yousefi

I ärendets slutliga handläggning har även utredare Matilda Hazard medverkat.